لغو اعزام سربازان آموزشی با هدف پیشگیری از ابتلا به کرونا

سردار تقی مهری، رئیس سازمان وظیفه عمومی ناجا از تغییر تاریخ اعزام سربازان در اسفندماه با هدف پیشگیری از شیوع ویروس کرونا خبر داد و گفت: براساس ابلاغ ستاد کل نیروهای مسلح و به‌منظور پیشگیری از شیوع ویروس کرونا، همه مشمولانی که باید در تاریخ ۱۹ اسفند امسال به دوره آموزشی اعزام می‌شدند، اعزام‌شان لغو شده و به تاریخ‌های یکم و سوم اردیبهشت سال ۹۹ موکول شده است. وی با بیان این‌که این مساله از طریق پیامک به این مشمولان اطلاع داده خواهد شد، عنوان کرد: افرادی که اعزام‌شان به تعویق افتاده است، باید در هفته پایانی فروردین‌ماه و یک هفته قبل از اعزام به دفاتر پلیس +۱۰ مراجعه کنند و از محل مرکز آموزش سربازی خود مطلع شوند. سردار مهری در مورد اعزام فروردین ماه نیز گفت: در فروردین ماه اعزام سربازی نخواهیم داشت. افرادی که هم دارای برگه اعزام به تاریخ ۱۹ فروردین ۹۹ هستند زمان اعزام آنها نیز به تاریخ یکم و سوم اردیبهشت ماه موکل شده است که این تغییر تاریخ در فروردین ماه به دلیل مصوبه قبلی ستاد کل نیروهای مسلح است. /ایسنا

طرح موفقیت‌آمیز ریشه‌کنی سرخک در ایران

از سال‌ها پیش با آغاز طرح سراسری ریشه‌کنی بیماری سرخک از سوی سازمان بهداشت جهانی، ایران هم به این طرح پیوست و با اجرای سراسری واکسیناسیون سرخک توانست تا حد زیادی مانع ابتلای موارد جدید در کشور شود. این سازمان بررسی‌هایی را از وضعیت واکسیناسیون سرخک در نقاط مختلف ایران انجام داده و طی آن، ایمنی جمعیتی، کیفیت نظارت، عملکرد طرح واکسیناسیون، تهدیدهای موجود و خطر کلی سرخک در هر منطقه را مورد ارزیابی قرار داده است. مطالعات در این زمینه نشان داده است بیشتر نقاط کشور در معرض خطر کم بیماری هستند و طبق شاخص‌های بررسی شده حدود ۹۳ درصد از مناطق ایران در گروه کم خطر قرار می‌گیرند. درواقع، سازمان بهداشت جهانی در گزارش‌های خود به این نکته تأکید دارد که وضعیت ایمنی و طرح واکسیناسیون در ایران بسیار خوب است و تمام شاخص‌های نظارتی و ایمنی را در این طرح اجرا کرده و در آستانه ریشه‌کنی سرخک در کشور است.

هاری در مرحله اندمیک

تا سال‌ها پیش خطر ابتلا به‌هاری در ایران بسیار بالا بود و ترس از شیوع آن در کشور وجود داشت. اما سازمان بهداشت جهانی اعلام کرده این بیماری در ایران به لطف اقدامات کنترل‌کننده موفقی که صورت گرفته، وارد مرحله اندمیک شده و دیگر یک بیماری اپیدمی محسوب نمی‌شود به طوری که تنها احتمال ابتلای افراد محدودی به این بیماری وجود دارد.

برای مبارزه با این بیماری، وزارت بهداشت ایران همکاری تنگاتنگی با مؤسسه پاستور داشت و موفق شده طرح ملی واکسیناسیون هاری را تکمیل کند.

در این طرح، ۷۰ مرکز کنترل هاری راه‌اندازی شد که در حال حاضر هم فعال هستند. اجرای چنین اقداماتی، هاری را در بسیاری از نقاط ایران ریشه‌کن کرده است.

جایگاه کم‌نظیر ایران در مبارزه با بیماری‌های واگیردار

- پوشش نزدیک به ۱۰۰ درصدی واکسیناسیون در کشور
- ایران تنها تولیدکننده واکسن در خاورمیانه است.
- توجه به پوشش عمومی و گستره فراگیر ارائه امکانات، مراکز و خدمات بهداشتی در سراسر کشور
- موفقیت در ریشه‌کنی بیماری‌های واگیر از جمله فلج اطفال، کزاز، سرخک و سرخجه مادرزادی و کنترل دیفتری و سیاه سرفه، وبا وآنفلوآنزا
- کاهش چشمگیر میزان بروز بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوانات از جمله تب مالت، سیاه زخم، کیست هیداتیک، هاری و...
- دسترسی بیش از ۸۵ درصد از جمعیت روستایی و مناطق محروم کشور به خدمات مراقبت‌های اولیه و برابری شاخص‌های بهداشتی در مناطق شهری و روستایی ایران به اذعان یونیسف.
- موفقیت در اجرای نظام مراقبت سندرومیک (هشدار سریع بیماری‌های واگیر)، طی شش سال گذشته به عنوان اولین کشور منطقه مدیترانه شرقی که می‌تواند الگویی برای سایر کشورها باشد.
- ریشه‌کنی تراخم که نوعی بیماری چشمی و عفونی است و کشور ما تا مدت‌ها رتبه برتر شیوع این بیماری را در جهان داشت و با رعایت بهداشت فردی و توجه مسؤولان در حوزه بهداشت و درمان، نوع حاد این بیماری ریشه‌کن شد.

خوراندن قطره خوراکی واکسن فلج اطفال در جریان بسیج همگانی برای ریشه‌کن کردن آن بیماری در دهه ۷۰

جام جم در گفت‌وگو با متخصصان موفقیت‌های تاریخی ایران در ریشه‌کنی بسیاری از بیماری‌های واگیر و اهمیت بسیج همگانی در مقابله با کرونا را بررسی می‌کند

چگونه ۱۰ بیماری خطرناک را مهار کردیم

گروه دانش

در شرایطی که در روزهای اخیر خیلی‌ها تصور می‌کردند در برابر شیوع کرونا در کشور به ناظران بی‌دفاع و تماشاگران بالارفتن آمارهای ابتلا و مرگ‌ومیر تبدیل شده‌ایم، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، یکشنبه شب - یازدهم اسفند - از راه‌اندازی بسیج ملی مقابله با کرونا برای اولین بار در جهان خبر داد. دکتر سعید نمکی اعلام کرد: «بسیج ملی مقابله با کرونا را در شرق مدیترانه و برای اولین بار در جهان با ۳۰۰ هزار اکیپ از دو روز دیگر آغاز می‌کنیم.» وی گفت: «این اکیپ‌های تخصصی برای غربالگری خانه به خانه هموطنان و شناسایی بیماران مشکوک به کرونا در سطح کشور بسیج شده‌اند. به این ترتیب از روز سه‌شنبه به تک‌تک خانه‌های مردم خواهیم رفت و بیماران را شناسایی خواهیم کرد و در صورت لزوم بیماران به مراکز مربوط ارجاع داده و در سطح سه به بیمارستان‌ها منتقل می‌شوند.» اعلام این خبر که از به‌کارگیری توان داوطلبان و بسیج همگانی در مهار کرونا خبر می‌داد در فضای مجازی و گفت‌وگوهای روزمره موجب ترس و اضطراب گروه‌هایی از مردم نسبت به بالارفتن احتمال شیوع بیماری شد. عده‌ای معتقدند لوازم بهداشتی و ماسک کافی در این حجم در کشور نداریم. عده‌ای دیگر نیز این طرح را زمینه‌ساز ارتکاب جرم برای شیادانی دانسته‌اند که ممکن است با لباس و کارت جعلی به خانه‌های مردم مراجعه کنند.

رمز موفقیت ایران در حذف بیماری‌ها

جامعه پزشکان متخصص البته به موضوعات خودش تخصصی نگاه می‌کند. از نظر آنها بین اصطلاحاتی مانند «ریشه کنی» و «مهار» تفاوت معنی‌دار وجود دارد. اما به طور کلی پرونده بسیاری از این بیماری‌ها در ایران بسته شده است و دیگر شیوع ندارند. هر چند ممکن است افرادی در نقاطی از کشور به برخی از این بیماری‌ها مبتلا شوند، اما هیچ‌کدام آنها همه‌گیر نیستند و اکنون مشکل جدی برای عموم مردم محسوب نمی‌شوند. از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون نسخه دست کم ده بیماری که تداوم شیوع آنها می‌توانست حتی بیشتر از کرونا خطرناک باشد، پیچیده شده است. فلج اطفال، دیفتری، کزاز، وبا، سیاه‌سرفه، سرخک، سرخجه، مالاریا، سالک و جذام بیماری‌هایی هستند که حالا باید به خاطر پایان شیوعشان خوشحال باشیم و البته امیدوار به این‌که «کووید-۱۹» هم به این فهرست اضافه شود.

به دنبال بحث ریشه‌کنی آبله در دنیا، در ۴۰ سال گذشته ساختار نظام سلامت در کشور یکی از موفق‌ترین ساختارهای نظام سلامت در سطح منطقه و دنیا بوده است. دکتر حسین عرفانی، رئیس اداره مراقبت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت با اشاره به این نکته به جام جم گفت: «ما ریشه‌کنی فلج اطفال را در دهه ۷۰ در کشور پشت سر گذاشته‌ایم. در اوایل دهه ۸۰ حدود ۳۳ میلیون نفر از جمعیت کشور ما در دو نوبت به فاصله یک ماه در واکسیناسیون همگانی سرخک و سرخجه با هدف ریشه‌کنی سرخک واکسینه شدند که این در دنیا بی‌نظیر است. وقتی به پایگاه‌های علمی مراجعه می‌کنیم، می‌بینیم واکسیناسیون همگانی با قدر و اندازه ۳۳ میلیون نفر در دو نوبت به فاصله یک ماه بی‌نظیر است.»

وی در ادامه افزود: «ما توانسته‌ایم بسیاری از بیماری‌های دیگر مثل جذام، سندرم سرخجه مادرزادی و بیماری مهم مالاریا را هم به مرحله حذف برسانیم. این در حالی است که با توجه به موقعیت جغرافیایی کشورمان نسبت به همسایگان شرقی -که نظام موفق و قدرتمندی در حوزه سلامت ندارند، یا کشورهای استقلال‌یافته از شوروی سابق، همین‌طور عراق با توجه به مشکلات سال‌های اخیر- از نظام سلامت قدرتمندی برخورداریم. در چنین شرایطی بوده است که موفقیت‌های نظام سلامت ایران در مقابله با بیماری‌ها به دست آمده است.» دکتر عرفانی ضمن اشاره به لطف و عنایت خداوند متعال در رسیدن به این موفقیت‌ها در حذف و کنترل بیماری‌ها سه دلیل عمده را برای این بیماری‌ها برشمرد و گفت: «دلیل اول ساختار وزارت بهداشت مبتنی بر تأمین عدالت اجتماعی در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی با فلسفه دسترسی که در اقصی نقاط کشور بوده است که به‌خوبی توانسته خدمات استاندارد را ارائه دهد. دلیل دوم بحث هماهنگی‌های بین بخشی است که هماهنگی بسیار مناسبی در بحث سلامت در کشور ما وجود دارد. در مورد شیوع کووید-۱۹ در کشور از بالاترین مقام کشور که مقام معظم رهبری هستند تا هر سه قوه و نیز قوای نظامی و انتظامی عزم خود را جزم کرده‌اند تا با این بیماری مبارزه کنند. دلیل سوم توفیق ایران در کنترل بیماری‌های واگیر که مهم‌ترین رکن موفقیت ما بوده است، بحث مشارکت مردمی و بسیج اجتماعی مبتنی بر افزایش سطح آگاهی عمومی است که افراد بتوانند با رعایت فرهنگ خودمراقبتی به حاکمیت کمک کنند و زمینه غلبه بر این بیماری در فضای اعتماد به ساختارهای کشور فراهم شود.»

آسیب به روان جامعه با سوءبرداشت

با افزایش انتشار خبرهای مربوط به موارد ابتلا به کرونا در اقصی نقاط کشور، انتشار خبرهای کذب در فضای مجازی و رسانه‌های بیگانه و توصیه‌های به اصطلاح طب سنتی یا کلیپ‌های موهن با سوء برداشت از آموزه‌های مذهبی، نتیجه‌ای جز آسیب به سلامت روان افراد جامعه، کاهش اعتماد عمومی و ایجاد خلل در تشکیل زنجیره مستحکمی از عزم و اراده مردمی برای مقابله با شیوع گسترده‌تر این بیماری نداشته است. این در حالی است که تجارب قبلی مبارزه با فلج اطفال و دیگر بیماری‌های عفونی ریشه‌کن شده در کشور از اهمیت مشارکت عمومی و بسیج همگانی برای مقابله با بیماری‌های عفونی در کشور خبر می‌دهد. دکتر محمدحسین قربانی، نایب رئیس کمیسیون بهداشت مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با جام جم با اضطراری دانستن وضعیت کنونی و حساس بودن شرایط آن حتی نسبت به دوران جنگ تحمیلی برای کشور گفت: همه ما برای گذر از بحران بهداشتی و سلامت مقابله با بیماری کرونا باید دوشادوش متولیان حوزه بهداشت و سلامت کشور این بحران را مدیریت کنیم. وی با تاکید بر این‌که عزم و اراده عمومی در کشور چین و حضور تمام نهادهای مردمی دولتی و حتی ارتش در این کشور برای خروج از این بحران باید الگوی ما باشد، افزود: با بی‌توجهی به ضرورت خودمراقبتی و خودنظارتی مردم و انتشار اخبار و بسته‌های محتوایی ناآگاهانه و غیرتخصصی در فضای مجازی، چیزی جز ضربه‌زدن به احساسات مردمی نصیبمان نخواهد شد. وی به ضرورت برخورد نیروی انتظامی با افراد خاطی در فضای مجازی تاکید کرد: انتشار برخی تصاویر در این فضاها موید آن است که دست فضاهای ناسالم برون مرزی در کار است تا به نوعی همدلی و مشارکت عمومی مردم ما را که کلید اصلی و نهایی خروج از این بحران است خدشه‌دار کند.

دکتر قربانی با درخواست از همه مردم برای استفاده از تمام ظرفیت‌های ایمنی و خود مراقبتی اظهار کرد: مردم ما به‌ویژه در شهرهایی که بحران شدیدتر است باید به ضرورت عدم خروج غیراضطراری از منازل توجه کنند. متاسفانه با وجود تاکید پروتکل سازمان بهداشت جهانی مبنی بر جلوگیری از هر نوع تجمع، همچنان شاهد برگزاری برخی گردهمایی‌ها در جامعه هستیم که باید کاملا متوقف شود.

شهروندان چه کمکی به کنترل بیماری می‌توانند کنند؟

رئیس اداره مراقبت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت در مورد مشارکتی که شهروندان می‌توانند در کنترل بیماری کووید-۱۹ در شرایط کنونی داشته باشند گفت: اکنون چرخه انتقال این بیماری بین مردم برقرار است و در اقصی نقاط کشور، ویروس را در گردش می‌بینیم. مشارکت شهروندان در این شرایط می‌تواند به این صورت باشد که جدا از رعایت بهداشت عمومی و شستن دست و ... هر فردی اگر احساس سرماخوردگی کرد و عفونت خفیف تنفسی را در حلق، بینی و سینوس‌ها حس کرد، اگر بیماری زمینه‌ای ندارد کافی است چند روزی خودش را از دیگران جدا کند و خانه‌نشین شود. رعایت فاصله یک متری، استفاده از ماسک و رعایت بهداشت تنفسی می‌تواند بسیار موثر باشد. ممکن است اقلیتی از بیماران فرم شدید کووید-۱۹ را تجربه کنند که در آن احساس ناراحتی در سیستم تحتانی دستگاه تنفسی وجود دارد که علامتش تنگی نفس است. در اینجا باید به پزشک مراجعه کنند. دکتر عرفانی تأکید کرد: شهروندان توجه داشته باشند فقط کسانی به صورت سرپایی پس از مشاهده علائم خفیف باید به پزشک مراجعه کنند که عامل زمینه‌ای و خطر را در زندگی تجربه کرده باشند؛ مانند خانم‌های باردار، افراد چاق و افرادی که بیماری‌های مزمن سیستم ایمنی دارند یا داروهای سرکوبگر سیستم ایمنی مصرف می‌کنند. این افراد با مشاهده کوچک‌ترین علائم خفیف باید به مراکز سرپایی مشخص شده در ارائه خدمات سلامت مراجعه کنند. این محقق فعال در حوزه پیشگیری از بیماری‌های واگیر، مهم‌ترین تقاضایش از هموطنان را اعتماد به خدمتگزارانشان در وزارت بهداشت اعلام و تأکید کرد: اولویت ما در وزارت بهداشت، تامین، حفظ و ارتقای سلامت عمومی جامعه بدون هرگرایش فکری و سیاسی است. ما کار تخصصی و علمی خود را انجام می‌دهیم. مردم اکاذیبی را که عمدتا عامدانه و گاه ناآگاهانه در برخی رسانه‌ها منتشر می‌شود دنبال نکنند و خبرهای مربوط به بیماری کووید-۱۹ را از رسانه ملی با اطلاع‌رسانی رسمی وزارت بهداشت دنبال کنند.

دکتر عرفانی همچنین نکته مهمی را خاطرنشان کرد و گفت: حدود ده روز پیش بود که موارد اولیه تشخیصی در قم گزارش شد، بعد از آن اقدامات تشدیدیافته کنترلی با اطلاع‌رسانی عمومی به مرحله اجرا گذاشته شد. می‌دانیم دوره نهفتگی بیماری تا حدود ۱۴ روز است و به این ترتیب در یکی دو هفته پیش رو مواردی که از قبل آلوده شده بودند به مرحله بروز علائم می‌رسند. به این ترتیب تعداد موارد بیماری در کشور ممکن است افزایش نشان دهد. بنابراین هموطنان بدانند مشاهده مرحله افزایش بیماری پدیده غیر قابل انتظاری نیست. این نباید موجب تشویش عمومی شود. رئیس اداره مراقبت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت در پایان تأکید کرد: اگر با پدیده کووید-۱۹ به صورت منطقی و واقع‌بینانه مقابله کنیم مطمئنا در مدت زمان منطقی می‌توانیم آن را کنترل کنیم.

دکتر عرفانی: ما توانسته‌ایم بسیاری از بیماری‌ها مثل جذام سندرم سرخجه مادرزادی و بیماری مهم مالاریا را به مرحله حذف برسانیم

دکتر قربانی: همه ما برای گذر از بحران بهداشتی و سلامت مقابله با بیماری کرونا باید دوشادوش متولیان حوزه بهداشت و سلامت کشور این بحران را مدیریت کنیم

میزان موفقیت کشورهای جهان در محدود کردن بیماری فلج اطفال با ۳ نوبت واکسیناسیون

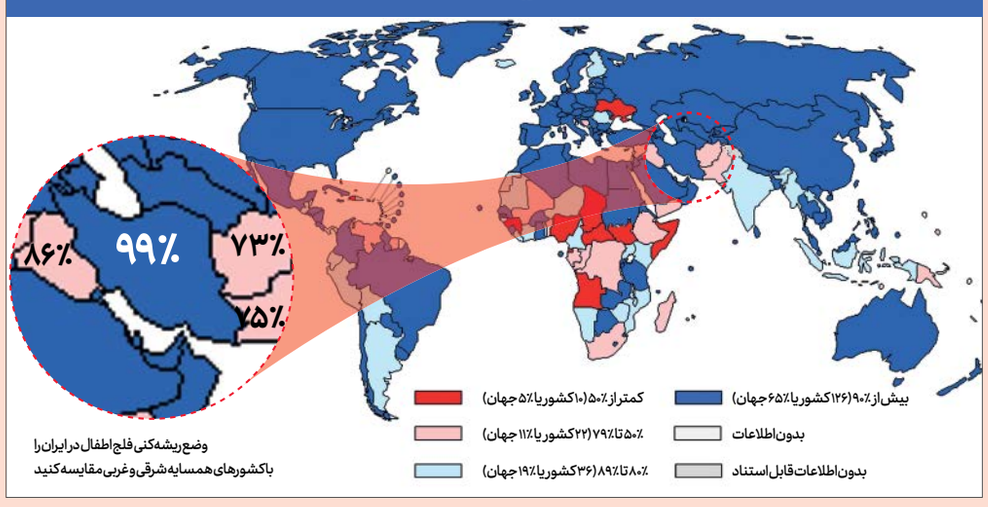

نقش موثر ایران در ریشه کنی فلج اطفال

ایران هم همگام با سایر کشورهای دنیا، گام‌های مؤثری برای مقابله با بیماری‌های واگیر برداشته و طی چند دهه اخیر موفق شده تعداد زیادی از این قبیل بیماری‌ها را ریشه‌کن کند. تب دنگ از جمله بیماری‌هایی است که به‌ویژه در ایران شیوع بالایی دارد و از پشه آدسه به انسان منتقل می‌شود. در کنار آن احتمال شیوع بیماری‌هایی مانند زیکا نیز به‌دلیل همسایگی ایران با کشورهای در معرض این بیماری، در کشور ما بالاست. به گزارش سازمان بهداشت جهانی، در سال ۲۰۰۸ اولین مورد تب دنگ در ایران تأیید شد. برای جلوگیری از شیوع احتمالی این بیماری، پایش فعال پشه آدسه در ۱۲۱ نقطه از هشت استان ایران از جمله بنادر، فرودگاه‌ها و گذرگاه‌های زمینی آغاز به کار کرد و اطلاعات جمع‌آوری شده در شش سال بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۴ مورد ارزیابی قرار گرفت. همچنین اقدامات کنترلی خوبی نظیر اسپری گسترده حشره‌کش و مه‌پاش آنها هم در مناطق آلوده صورت گرفت و به این ترتیب حضور پشه‌های آلوده تحت کنترل درآمد. تمام این تلاش‌ها باعث شد بین این بازه زمانی فقط ۲۹ مورد ابتلا به تب دنگ در ایران گزارش شود. سازمان بهداشت جهانی اعلام کرده است نظارت‌های دقیقی که در خصوص این بیماری واگیر در ایران انجام شد، نقش مؤثری در کنترل شیوع آن داشت و حتی توانست شیوع محلی آن را هم از بین ببرد. فلج اطفال از شایع‌ترین بیماری‌هایی است که سال‌ها در ایران رواج داشت و بسیاری از کودکان را مبتلا می‌کرد. از سال‌ها پیش طرح واکسیناسیون به طور جدی در سنین کودکی آغاز شد تا این بیماری واگیر ریشه‌کن شود. در سال ۱۹۹۷، نمونه‌هایی از ابتلا به فلج اطفال از سوی سازمان بهداشت جهانی گزارش شده بود. موارد خفیفی از بیماری طی سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۰ در کشور مشخص شد از پاکستان و افغانستان منتقل شده بود. اما جالب اینجاست در سال ۲۰۰۱ به بعد دیگر گزارشی از بیماری فلج اعلام نشد. با وجود این که طرح واکسیناسیون از سال ۱۹۸۴ در ایران آغاز شده، با هماهنگی‌های خوبی که در دستور کار قرار گرفت و نیز واکسیناسیون تکمیلی که از سال ۱۹۹۹ به ویژه در مناطق پرخطر و پرجمعیت در دستور کار قرار گرفت، نتایج قابل قبولی به همراه داشت. با پیگیری‌هایی که از سوی مقامات داخلی و خارجی انجام شد، سازمان بهداشت جهانی تأیید کرد که سیستم‌های واکسیناسیون و نظارتی در جمهوری اسلامی ایران بسیار قوی بوده و تأثیر مثبتی روی ریشه‌کنی بیماری فلج اطفال داشته است.